

Endelig hjemme

ETTER FØRST å ha fortalt om «Norske turister med diaré i buss fra Aten til Oslo» på mandag, fulgte Dagbladet opp på tirsdag med at turen var

«Litt bedre enn en fangetransport» for det hele ble tatt hjem torsdag med «Fire døgn i buss uten toalett». Det er mye lidelse i verden.

SITATET

Hvorfor skal jeg stille meg bakerst i køen og slippe andre foran?

Tom Norlie har siden 1998 trent Odd Grenland, Vålerenga, Sandefjord, Start, Lillestrøm, Kongsvinger og Fredrikstad og lurer på hvorfor han alltid står sist når trenere tilsettes

Slik og ingenting

HJEMMET MORTENSENS nettsted Klikk.no kan fortelle «alt du vil vite om bikini-voksing», at «slik får du sambarumpe», «slik blir du

kvitt monsterregningen», «slik blir håndverkeren billigere» og endelig «slik bytter du startside». Fra Klikk.no kanskje?

DOLKET. Petter holder seg godt til å ha fått en kniv i ryggen. Foto: TV3

Tv-volden

DAGBLADET skriver at «Paradise Hotel»-Petter (22) fikk Victorias (20) dolk i ryggen», men det var ikke

verre enn at han kunne gi et langt intervju til avisen like etter. Og han er ikke bitter, heldigvis.

FOR 50 ÅR SIDEN

Den 26. april, som er 50-års dagen for Bjørnsons død, vil formannen i arbeidskomiteen, disponent Rolf Stranger, bekranse Bjørnsons grav på Vår Frelsers Gravlund klokken åtte om morgenen. Statsråd Helge Sivertsen bekranser Bjørnsonstatuen utenfor Nationaltheatret

klokken 8.30. Kl. 11 er det åpningsmøte i Rådhuset, hvor H. M. Kongen har tilsagt sitt nærvær. Det er reservert cirka 300 plasser for inviterte, men møtet vil ellers bli holdt åpent for publikum i den utstrekning plassen tilsier det. **25. april 1960**

New age eller arkitektur?

Arkitektjuryer kårer vinnere og gir skriftlige beskrivelser. Mange av dem ligner mer på religiøse tekster enn på ordentlige begrunnelser, pepret som de er med høytravende metaforer og uklare setninger.

ARKITEKTUR
ERLING DOKK
HOLM

Forrige uke ble det tysk-italienske arkitektkontoret Kleihues + Schuwerk kåret som vinner i konkurransen om nytt Nasjonalmuseum for kunst på Vestbanen i Oslo. Juryens leder leste da opp begrunnelsen for valget og jeg ble umiddelbart i stuss over hva han mente med mange av de – etter mitt skjønn – merverdige setningene. La meg ta et eksempel. Om vinnerforslaget sies det blant annet: «Prosjektet har en enkelhet som gir det store området stringens og verdighet.»

Jeg går ut fra at man med å si «har en enkelhet» mener at prosjektet består av enkle former, at de lange lamellene som dekker mesteparten av tomten bidrar til at Forum Artis trer frem som en lett lesbar form. Her er intet krimskrams og ingen forstyrrende elementer. Bortsett fra at «har en enkelhet» er dårlig norsk, er det hvis man legger godviljen til, mulig å forstå hva som menes. I det neste leddet av setningen kommer påstanden om at denne «enkelheten» skaper «stringens». Stringens er et annet ord for klarhet, (eller streng konsekvens) og slik blir smør-på-flesk-setningen etablert: enkelhet gir klarhet. Her er den semantiske seilassen

farlige nær å grunnstøte i tautologiens skjærgård; enkelt er klart, klart er enkelt.

Den siste påstanden som setningen rommer, at enkelheten resulterer i «verdighet», er betydelig mer komplisert. Postulatet om at en enkel form resulterer i en moralsk posisjon for bygget – når det en dag blir realisert – ligner mest av alt på en politisk eller religiøs tale. Hvordan kan man begrunne at en viss type arkitektoniske grep skaper «verdighet»? Skal man operere i logikkens landskap så kan vi konstruere en setning basert på samme struktur men med omvendt meningsinnhold. Den vil da lyde slik: «Prosjektet har en kompleksitet som gir det store området uklarhet og uverdighet.» Er det slik at komplekse arkitektoniske former er umoralske, men at enkle former er mer moralske? Jeg håper ikke det er hva juryen har ment, jeg antar at den bare roter rundt i språket. Faktum er at «verdighet» er et begrep som beskriver en moralsk verdi som vi som regel knytter til livsvilkårene mennesker lever under. Hvis vi transporterer dette begrepet og andre fra samme type felt over til arkitekturen, så krever det en helt spesifikk forklaring.

Jeg går ut fra at «verdighet» er ment som en metafor, men akkurat hva som ligger i at et prosjekt har verdighet, aner jeg ikke. Det må vel være mulig å forklare i rene ord? Jeg sitter og ser på tegningene om og om igjen, og jeg skjønner ikke hva med dette prosjektet som er mer «verdig» enn med de andre? Jeg ser seks ulike prosjekter, som skiller seg fra hverandre med hensyn til hvor på tomten de har utporsjonert de 64000 kvadratmeterne. Jeg mistenker at juryen ønsker å si

■ VINNER. Det tysk-italienske arkitektkontoret Kleihues + Schuwerk ble kåret som vinner i konkurransen om nytt Nasjonalmuseum for kunst. Her er Klaus Schuwerk under presentasjonen av vinnerutkastet. Foto: Øyvind Elvsborg

at Forum Artis er stilig. Imidlertid kan ikke en jury si «stilig» uten å bli ledd av, da avslører man jo sin ekstreme mangel på presisjon og jekker seg selv ned i de pubertale språklige lag. Derfor tyr man til det mer høyreiste proklamatoriske og sier: «verdighet».

Juryen har også funnet ut at «Forum Artis samspiller med kulturminnene. Forholdet til de fredede stasjonsbygningene er godt løst». Her igjen er man på et postulatnivå, der selve begrunnelsen ikke er mulig å identifisere.

Hva er det de mener med at det «samspiller med kulturminnene»? Stasjonsbygningene står der, og kan ikke annet. Hva betyr «samspill» i denne sammenhengen? Betyr det at Georg Andreas Bulls stasjonsbygning fra 1872 blir tydeligere her enn i de andre prosjektene? Eller betyr det at Forum Artis blir forsterket av at det står gammel bygningsmasse på tomten? Jeg skjønner det bare ikke. Samspill er et presist begrep, det betyr noe helt konkret; det betyr at to eller flere parter spiller sammen, og i visse tilfeller gjør hverandre bedre. Hvis det er slik at juryen mener at de opprinnelige Vestbanebygningene styrker nybygget, så burde de si det rett ut.

Uklart språk er ofte ikke annet enn et resultat av uklare tanker

Juryen har ellers brukt begreper som «monumentalitet» og «ikonisk», og da utelukkende som godord. Denne normative bruken av deskriptive begreper er i seg selv odeleggende, men enda verre blir det når vinnerforslaget får det gode skussmålet at det «... har monumentalitet, men er samtidig lavmælt.» I utgangspunktet er det krevende å lage noe «lavmælt» når man skal bygge 64 000 kvadratmeter på en såvidt liten tomt. Forum Artis blir ikke et lite uanselig bygg, men et stort kompleks som vil ta plass. Den innebygde

motsetningen mellom de to begrepsparene lar seg ikke overskride av et slikt postulat. Å ha kvaliteter som gjør det til et bygningsmessig monument – hvis det er det juryen mener med «monumentalitet» – samtidig som det er «lavmælt», er neppe mulig. Og neppe ønskelig heller.

Det er vanskelig å skrive godt om arkitektur og de færreste er forunt å få det til. (Selv har jeg skrevet en rekke tekster der jeg sauser det ordentlig til, og sliter permanent med ordenes innhold og presisjon). Imidlertid får denne juryens valg

store konsekvenser – et prosjekt velges fremfor et annet – og derfor burde offentligheten også få anledning til å forstå hvilke premisser som ligger til grunn for dens valg. Uklart språk er ofte ikke annet enn et resultat av uklare tanker. Når man vet hva man mener kan man også argumentere. Når man derimot har vage fornemmelser og uavklarte holdninger blir språket ofte like vagt. Denne teksten er derfor kanskje mest av alt et symptom på hvor vanskelig det er å tenke klart, også om arkitektur.

Erling Dokk Holm arbeider ved Markedshøgskolen og Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo.

PÅ NATTBORDET

Navn: Aslak Nore
Alder: 31
Stilling: Forfatter, forlagsredaktør

(Nattbordet har vært strandet i Beirut på grunn av islandske aske og etterpåfølgende flykaos, noe som har gitt spalten en eim av sterk kaffe med nellik. Dette er, insj'allah, siste innslag fra denne verdensdel i denne omgang.)

– Milde himmel, er du her du også. Har du kommet hit for å lese?

– Nei, jeg har ikke det. Men jeg har med meg bøker. De er for det meste mer rettet mot det jødiske enn det libanesiske.

– Romaner eller faglitteratur?

– En blanding. Jeg har med Daniel Mendelsohns «Forsvunnet». Den er helt magisk, jeg tillater meg å ta frem de store ordene: Sjangermessig er dette et eksempel på hva litteraturen kan gjøre fremover. Den er grublede, interessant, episk og rørende. Har du lest den?

– Nei.

– Det forbauser meg. Jeg har også med meg «Fortellinger om kjærlighet og mørke» av den israelske forfatteren Amos Oz. – Nattbordet trekker gjerne frem fortellingene om osten. Husker du den?

– Jeg tror ikke jeg har kommet så langt.

– Tredvetallet. Familien til Oz er usikker på om de skal kjøpe ost fra kibbutzfolka. Byfolkene beundrer kibbutznikene, men er litt reddet for dem...

– Ja! Og så er osten til araberne bedre, og de vil støtte det lokale næringslivet i stedet for kibbutzene som ligger langt unna, så hva skal man velge? Ha ha, den er god. Jeg har også med meg en røverhistorie, «Gideon's Spies – The Secret History of Mossad» av Gordon Thomas.

Det er med ham som David Yallop og Mossad-avhopperen Victor Ostrovsky, de skriver godt og spennende. Men man tar seg i å tenke at ingen kan være så godt informerte. Jeg har også hatt med en del fagbøker om kurdere.

– Hva kommer denne interessen av?

– Jeg har alltid vært interessert i minoriteter i Midtøsten. Jezidier og alawitter og slikt.

– Drusere og cirkassere. – Drusere er blitt litt mainstream. Men en ny gruppe er muslimske, sudanese flyktninger som har gått gjennom Sinai for å komme til Israel. Det er som med arabiske bosetninger i kurdiske områder i andre land her, man hører ikke så mye om dem.

PLDT MARKET STRATEGY CONSULTING

søker kontakt med faglig dyktige markedsdirektører og markedsjefer som ønsker å jobbe som rådgiver i samarbeid med markedsledelsen i spennende selskaper i Norge og Norden.

Plot er et faglig tungt miljø innenfor merkevarebygging, markedsføring, selskapsrådgivning og analyse. Nå er Plot-konseptet utviklet så langt at vi er klare for videre vekst.

Vi tilbyr deg en rolle som partner eller seniorrådgiver i et sterkt team. Hos oss vil du utvikle deg faglig og få en sentral rolle i å utvikle Plot videre.

Les mer på www.plot.no eller kontakt Signe Støer tlf 91 39 77 26, Ståle Brundtød tlf 46 66 80 89

DagensNæringsliv Sentralbord 22 00 10 00 Kundeservice 815 11 815 Annonse 22 00 10 75

Dagens Næringsliv
Christian Krohgs gate 16,
Postboks 1182 Sentrum,
0107 Oslo

REDAKSJONEN etter kl. 16.30
Desken: 22 00 13 30
EtterBørs: 22 00 13 55

Feature: 22 00 13 51

Finans: 22 00 13 64

Foto: 22 00 13 07

Livsstil: 22 00 13 73

Nyhetsjef: 24 10 14 30

Næringsliv/IT: 22 00 13 64

Politikk/økonomi: 22 00 13 93

Utenriks: 22 00 13 65

REDAKSJONER UTENFOR OSLO

Kristiansand: 38 07 13 00

Stavanger: 51 85 81 11/13

Trondheim: 73 80 89 20

Tromsø: 77 66 56 65

REDAKSJONER UTENLANDS

Brussel: +32 47 3510 842

Bangkok: +66 7622 5970

TELEFAKS OSLO

Abonnement: 22 00 10 60

Administrasjonen: 22 00 10 10

Annonse: 22 00 10 70

Løssalg: 22 00 10 30

Redaksjonen: 22 00 11 10

TELEFAKS UTENLANDS

Bangkok: +66 762 34580

TELEFAKS UTENFOR OSLO

Bergen: 55 31 85 92

Kristiansand: 38 07 08 30

Stavanger: 51 85 81 10

Trondheim: 73 80 89 02

Tromsø: 77 66 56 78

E-POST

annonse@dn.no

kundeservice@dn.no

redaksjonen@dn.no

www.dnavis.no